

TURİZM ALT SEKTÖRLERİNİN FİNANSAL PERFORMANSLARININ ORAN YÖNTEMİYLE KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

Doç. Dr. Erdinç KARADENİZ*

Arş. Gör. Selda DALAK**

Arş. Gör. Mehmet BEYAZGÜL***

Arş. Gör. Fatih GÜNAY****

Makale Gönderim Tarihi : 30.05.2016 / Kabul Tarihi : 26.07.2016

ÖZ

Bu çalışmanın temel amacı Türk turizm sektörünü oluşturan Konaklama, Yiyecek ve İçecek Hizmeti Faaliyetleri, Seyahat Acentesi ve Tur Operatörlüğü Faaliyetleri ve Spor Faaliyetleri, Eğlence ve Dinlence Faaliyetleri alt sektörlerinin performanslarının oran analizi yöntemiyle karşılaştırılmasıdır. Bu kapsamda, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) sektör bilançolarından faydalanılarak alt sektörlerin 2012, 2013 ve 2014 yıllarına ait finansal tabloları kullanılarak her bir sektör için 25 oran hesaplanmıştır. Çalışma sonucunda Türk turizm alt sektörlerinin finansal performanslarının oran grupları arasında farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Likidite analizi sonuçları incelendiğinde en iyi performansın konaklama alt sektörüne ait olduğu belirlenmiştir. Varlık kullanım analizi bağlamında en iyi performansın yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri alt sektörüne ait olduğu saptanmıştır. Nakit dönüşüm süresi bağlamında en iyi performansla sahip alt sektörün yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri alt sektörü olduğu belirlenmiştir. Karlılık analizi bağlamında ise en iyi performans gösteren alt sektörün konaklama hizmetleri alt sektörü olduğu belirlenmiştir. Yine finansal yapı bağlamında alt sektörlerde ağırlıklı olarak kısa vadeli yabancı kaynağın tercih edildiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Turizm Alt Sektörleri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Oran Analizi, Sektör Bilançoları, Finansal Performans

CROSS SECTOR COMPARISON OF FINANCIAL PERFORMANCE ANALYSIS OF TOURISM SUB SECTORS IN THE CONTEXT OF RATIO METHOD

ABSTRACT

The main purpose of this study is to compare financial performances of Turkish tourism sub-sectors which are Accommodation Activities, Food and Beverage Service Activities, Travel Agency and Tour Operator Activities, Sports Activities and Amusement and Recreation Activities sub-sectors by ratio analysis. In this context Central Bank of the Republic of Turkey (CBRT) company accounts data are used of the tourism sub-sectors between the years 2012-2014. 25 ratios were calculated for each sub-sector. It was determined as a result of the study is financial performance of ratio groups vary among sub-sectors. Accommodation sub-sector is the best for the liquidity analysis and profitability analysis results. Food and beverage services sub-sector is the best for the activity ratios and cash conversion cycle. Another important result of the study is sub-sectors prefer mainly short-term debts for the financial structure.

Keywords: Tourism Subsectors, Central Bank of the Republic of Turkey, Ratio Analysis, Company Accounts, Financial Performance.

* Mersin Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, drekaradeniz@gmail.com

** Mersin Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, seldakhl@mersin.edu.tr

*** Mersin Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, mehmetbeyazgul@mersin.edu.tr

**** Mersin Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, fgunay@mersin.edu.tr

1. GİRİŞ

Turizm sektörü kendi içinde birbirine bağlı çok sayıda alt sektörü içeren büyük bir yapıdan oluşmaktadır. Bu bağlamda sektörlerin farklı yapılar ve kendilerine has özellikler taşımaları turizm sektörünün daha kırılgan ve karmaşık bir hal almasına neden olmaktadır. Turizm işletmeleri, değişken talep düzeyi, ekonomik ve siyasi bağlamda yüksek risk ve belirsizlik ortamının yanı sıra sabit sermaye yatırımlarının genel olarak yüksek, bununla birlikte operasyonel maliyetlerin de kontrolünün günden güne zorlaştığı, düşük kar marjı ve yüksek döviz kuru riskinin olduğu bir sektörde faaliyet göstermektedir. Bununla beraber turizm işletmelerinin hızlı ve dengesiz büyümeleri nedeniyle varlık ve kaynak yapılarını dengeleyememeleri, döviz kurlarındaki dalgalanmalar, Euro bölgesinde yaşanan siyasi ve ekonomik sorunlar, bölgesel siyasi riskler, kredi faiz oranlarındaki yükseliş, oda fiyatlarındaki düşüş ve enerji maliyetlerindeki artış gibi sebeplerden dolayı finansal performansları zayıflayabilmektedir. Bunun sonucunda kısa ve uzun dönemde vadesi gelen borçlarının anapara ve faizinin ödenmesi konusunda finansal sıkıntılarla hatta iflas riskiyle karşı karşıya kalabilmektedir. Son yıllarda birçok büyük turizm işletmesinin bu açıdan finansal sıkıntıya girdiği veya iflas ve iflas erteleme başvurusunda bulunduğu veya el değiştirdiği görülebilmektedir. Bu duruma örnek verilmek istenirse dünyanın sayılı golf otelleri arasında sayılan Lykia World Antalya ve Lykia World Fethiye'nin sahibi Silkar Turizm'in yaşadığı iflas erteleme süreci (Gökçe; 2015) veya Starwood Otelcilik Grubu'nun el değiştirme süreci örnek gösterilebilir.

Bu bağlamda turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin başarılı olabilmelerinin yolu, uygun varlık ve finansman yapılarını belirleyerek yatırımlarını gerçekleştirmeleri, varlıklarını etkin kullanmaları, gider ve maliyet kontrolünü etkin

gerçekleştirmeleri ve nakit akışlarına dikkat ederek firma değerini maksimize etmelerinden geçmektedir. Her işletmede olduğu gibi turizm işletmelerinin de çeşitli paydaşları bulunmaktadır. Bu paydaşlardan işletmeye yatırım yapanlar yaptıkları yatırımının karlılığını ve gelecekte işletmenin durumunun nasıl olacağını belirlemek isterler. Kredi kurumları ve tedarikçiler turizm işletmesinin kredibilitelerini değerlendirmek isterler. Devlet, turizm işletmesinin vergi ve diğer yasal yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini saptamak istemektedir. Çalışanlar turizm işletmesinin finansal durumuna bakarak kendilerine sunulan imkanların yeterli olup olmadığını belirlemek isterler. Turizm işletme yöneticileri ise kendi performanslarını belirleyerek gelecekle ilgili yatırım ve genişleme stratejilerinin planlamasını yapabilmek isterler (Toroslu ve Durmuş, 2016; Elmas, 2015). Bu nedenle turizm sektöründeki risk ve belirsizlik, sabit sermaye yatırımlarının yüksekliği, faiz ve döviz kuru dalgalanmalarına duyarlılık nedeniyle hem turizm işletmelerinin hem de paydaşlarının kendi bakış açılarına göre finansal analizi gerçekleştirmeleri önem arz etmektedir. Finansal analiz genel olarak, işletmelerin finansal durumunun ve faaliyet sonuçlarının, finansal açıdan yeterli olup olmadığını saptamak ve geleceğe yönelik tahminlerde bulunabilmek amacıyla, finansal tablolarda yer alan hesaplar arasındaki ilişkilerin ve bunların yıllar içindeki gelişimlerinin incelenmesi olarak tanımlanmaktadır (Akgüç, 1998: 20). Finansal analiz, işletmelerin sağlıklı karar alma, planlama ve denetim işlevlerini etkin biçimde yürütmelerine imkan sağlamaktadır. Çünkü finansal analiz, işletmenin likidite durumu, karlılık durumu, varlıklarını kullanma durumu, borç ve özkaynak kullanma durumu ve işletme ile ilgili önemli gelişmeler hakkında bilgi sağlamaktadır (Toroslu ve Durmuş, 2016). Finansal yöneticiler, finansal performans ölçütlerini kullanarak gerçekleştirdikleri finansal analizle daha başarılı ve etkin

bir yönetim stratejisi yürüterek firma değerini arttırabilmektedir (Aydeniz, 2009: 264). Finans teorisine bakıldığında finansal analizde girdi olarak finansal tablolar kullanılmaktadır. Finansal tablolarda yer alan çeşitli hesaplar arasındaki ilişkiler, ilgili hesap tutarları üzerinden yapılan bazı aritmetik işlemler neticesinde ortaya konulmaktadır. Sözkonusu ilişkiler yüzdeler, trend yüzdeleri, tutarlar ve oranlar aracılığı ile belirlenmektedir (Toroslu ve Durmuş, 2016; Bakır ve Şahin, 2009). Finansal analizde en fazla kullanılan analiz yöntemlerinden birisi oran analizidir. Oran, finansal tablolarda veya faaliyet raporlarında yer alan bir kalemin tutarını, finansal açıdan ilişkili bir başka kalemin tutarına bölünmesiyle hesaplanır. Oran analiziyle bir işletmenin likidite, kaldırma, aktif kullanım, karlılık ve borsa performansları analiz edilebilir (Met, 2013; Şamiloğlu ve Akgün, 2015).

Bu çalışmanın amacı, Türk Turizm Sektörü'nü oluşturan Konaklama, Yiyecek ve İçecek Hizmeti Faaliyetleri, Seyahat Acentesi ve Tur Operatörlüğü Faaliyetleri, Spor Faaliyetleri, Eğlence ve Dinlenme Faaliyetleri alt sektörlerinin 2012, 2013 ve 2014 yıllarındaki finansal performanslarının karşılaştırmalı olarak analiz edilerek alt sektörler arasındaki farklılıkların ortaya konmasıdır. Bu bağlamda, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Sektör Bilançoları (TCMB) yardımıyla konaklama, yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri, seyahat acentesi ve tur operatörlüğü faaliyetleri ve spor faaliyetleri, eğlence ve dinlenme faaliyetleri alt sektörlerinin 2012, 2013 ve 2014 yıllarına ait finansal tabloları üzerinde oran analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucunda alt sektörlerin likidite, mali yapı, aktif kullanımı ve karlılık performansları karşılaştırmalı olarak ortaya konmaya çalışılmıştır. Belirlenen amaçlar doğrultusunda çalışma üç bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde konuyla ilgili daha önce gerçekleştirilmiş çalışmalar sunulmuştur. İkinci bölümde çalışmanın veri ve yöntemi hakkında bilgiler sunulmuştur.

Üçüncü bölümde analiz ve bulgular yer almaktadır. Sonuç bölümünde genel bir değerlendirme yapılarak öneriler sunulmaya çalışılmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Konuyla ilgili literatür incelendiğinde turizm sektörüne yönelik işletmelere yönelik oran analizi yönteminin kullanıldığı ve finansal performans ile arasındaki ilişkiyi farklı zaman dilimleri içerisinde inceleyen çalışmaların gerçekleştirildiği görülmektedir. Genel olarak konuyla ilgili turizm sektörüne yönelik gerçekleştirilen çalışmalarda turizm işletmelerinin finansman tercihleri ve bu tercihleri etkileyen unsurlar, turizm işletmelerinde finansal analiz tekniklerinin kullanımı, oran analizi yöntemiyle finansal performanslarının analizi ve finansman veya sermaye yapısı kararlarının finansal performansa olan etkilerinin araştırıldığı görülmektedir.

Sing ve Schmidgall (2001), Amerika'daki konaklama işletmelerinde finansal yöneticilerin kullandıkları oranların değerlendirilmesini yapmışlardır. Değerlendirmede en önemli ve sık kullanılan finansal oranların sırasıyla likiditeyle ilgili oranlar, karlılık oranları ve faaliyet oranları olduğu belirlenmiştir.

Schmidgall ve Defranco (2004), ağırlama endüstrisinin önemli bir kolu olan kulüp sektöründe, personel maliyetleri, satılan yiyeceklerin maliyeti, satılan içeceklerin maliyeti, cari oran ve borç-öz sermaye oranlarının en sık kullanılan oranlar olduğu sonucuna varmışlardır.

Kim ve Ayoun (2005), çalışmalarında 1997-2001 yılları arasında turizmde konaklama, havayolu, eğlence ve restoran alt sektörlerinin oran analizi yöntemiyle finansal performansları karşılaştırmalı olarak incelemişlerdir. Çalışma sonucunda analizde yer verilen oranlar bağlamında konaklama, havayolu, eğlence ve restoran alt sektörlerinin finansal performanslarının farklı olduğu belirlenmiştir.

Küçükaltan ve Eskin (2008), turizm şirketlerinin 2006-2007 yıllarında kalkınma bankası kredilerinden yararlanma düzeyinin düşük olduğu, otel işletmelerinin uzun vadeli finansman kullanımında bankalardan yararlandıklarını belirlemişlerdir.

Bichon (2009), Avrupa'da faaliyet gösteren otellerin kredi taleplerini incelediği çalışmasında, kredilendirme sürecinde performans, imaj ve varlık yapılarına dikkat edildiğini belirlemiştir.

Küçükaltan ve Açıkgöz (2011), İMKB'de işlem gören turizm şirketlerinin 2005-2009 yılları arasında ağırlıklı olarak yabancı kaynak kullanımına yöneldiklerini ve özkaynak seviyelerini belirli bir noktada tuttuklarını saptamışlardır.

Karadeniz vd. (2012), Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın yayımladığı oteller ve lokantalar sektör bilançoları üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada 1990 ve 2009 yılları arasında sektörün kaynak yapısında daha çok uzun vadeli yabancı yabancı kaynak kullanıldığı ve varlıkların finansmanında devamlı sermayeye ağırlık verildiğini saptamışlardır.

Karadeniz ve Kahiloğulları (2013), Akdeniz Bölgesi'nde faaliyet gösteren beş yıldızlı otel işletmelerinde finansal oranların kullanım sıklığını ve önem derecesini belirlemeye yönelik gerçekleştirdikleri çalışmada otel işletmelerinin en sık kullandığı ve önem verdikleri oran grubunun otel faaliyet oranları olduğu belirlenmiştir. Ayrıca nakit oranı, borçlanma oranı, alacak devir hızı oranı, faaliyet karlılığı, net kar marjı oranı, satılabilir odabaşına gelir oranı ve ortalama oda fiyatının en sık kullanılan ve en fazla önem verilen oranlar olduğu belirlenmiştir.

Civan ve Cenger (2013), halka açık turizm şirketlerinde 2009-2012 yıllarında finansman yapısı ve karlılık arasında direkt bir ilişkinin olmadığını belirlemişlerdir.

Fritsch ve Ivy (2014), finansal piyasalardaki ya-

tırımcıların ve sigorta şirketlerinin, otelere finansör olma konusunda daha istekli olduklarını fakat daha yüksek getiri belediklerini belirlemişlerdir.

Serrasqueiro ve Nunes (2014), Portekiz'deki KOBİ statüsündeki otellerin finansman sürecinde öncelikle içsel fonları, daha sonra yabancı kaynakları ve son olarak öz kaynakları tercih ettiklerini saptamışlardır.

Ecer ve Günay (2014), Türkiye'de BİST'te işlem gören 9 turizm şirketinin finansal performanslarını oran analizi yöntemiyle ölçtükleri çalışmada şirketlerinin finansal performansında en önemli göstergenin kaldıraç oranları olduğunu saptamışlardır.

Bhamorasathit ve Katawande (2014), Tayland'da halka açık turizm şirketlerinin 2010-2012 yıllarına ait finansal tabloları üzerinde rasyo analizini gerçekleştirdikleri çalışmada cari oran ve asit-test oranı 1'in altında hesaplamışlar ve bu bağlamda halka açık turizm şirketlerinin kısa vadeli borç ödeme düzeyine dikkat etmeleri gerektiğini belirlemişlerdir.

Kahiloğulları ve Karadeniz (2015), hisseleri Avrupa ve Türkiye borsalarında işlem gören konaklama şirketlerinin finansman yapılarını oran analizi yöntemiyle belirlemişlerdir. Çalışmanın sonucunda Türkiye'deki halka açık konaklama şirketlerinin ağırlıklı olarak öz kaynak ile finansmanı, buna karşın Avrupa'daki halka açık konaklama şirketlerinin yabancı kaynak ile finansmanı tercih ettikleri ve finansal kaldıraçtan daha fazla faydalandıkları saptanmıştır.

3. VERİ VE YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) sektör bilançoları üzerinde turizm sektörünü oluşturan alt sektörlerin 2012, 2013 ve 2014 yıllarındaki finansal performanslarının oran analizi yöntemiyle karşılaştırmalı

olarak ortaya konulmasıdır. Çalışmada turizm alt sektörlerinin belirlenmesinde TCMB'nin yapmış olduğu, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) dikkate alınmıştır. Bu kapsamda yapılan alt sektör sınıflandırması; konaklama, yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri, seyahat acentesi ve tur operatörlüğü faaliyetleri, spor faaliyetleri, eğlence ve dinlence faaliyetleri olmak üzere 4 alt sektör başlığı altında toplanmıştır.

Çalışmanın amaçları doğrultusunda bilgi edinme yasası kapsamında konaklama, yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri, seyahat acentesi ve tur operatörlüğü faaliyetleri ayrıca spor faaliyetleri, eğlence ve dinlence faaliyetleri alt sektörlerinin 2012, 2013 ve 2014 yıllarına ait sektör bilançoları elektronik ortamda TCMB'den istenmiştir. İşletmelerin gönüllülük esasına bağlı olarak tablolarını paylaşması ile söz konusu alt sektörlerin mali tablolarının düzenlenmesinde en geniş bilgiye sahip olması ve verilerin standartlara uygun bir biçimde düzenlenmesi nedeniyle TCMB'ye başvurulmuştur. Bu bağlamda konaklama sektöründe 421, yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sektöründe 72, seyahat acentesi ve tur operatörlüğü faaliyetleri sektöründe 52, son olarak spor faaliyetleri, eğlence ve dinlence faaliyetleri sektöründe 17 işletmenin finansal durum tablolarının ayrı ayrı konsolide edilmesinden oluşturulan sektör bilançoları üzerinde oran analizi yöntemi kullanılmıştır.

Firmaların varlığını sürdürebilmesi ve rekabet avantajı elde edebilmesi ile bunun sürdürülebilirliğinin tespiti için finansal performans ölçütlerine

ihtiyaç vardır. Finansal performans analizi ile firmalar sağlıklı karar alma, planlama ve denetim işlevlerini etkin biçimde yürütebilmektedir. Firma yöneticileri, finansal performans ölçütleri ile başarılı finansal performans yönetimini gerçekleştirebilmekte ve firma değerini arttırabilmektedir (Aydeniz, 2009: 264). Finansal analiz genel olarak "işletmelerin finansal durumunun ve faaliyet sonuçlarının, finansal açıdan yeterli olup olmadığını saptamak ve geleceğe yönelik tahminlerde bulunabilmek amacıyla, finansal tablolarda yer alan hesaplar arasındaki ilişkilerin ve bunların yıllar içindeki gelişimlerinin incelenmesi" olarak tanımlanmaktadır (Akgüç, 1998: 20). Finansal tablolarda yer alan iki kalem arasındaki ilişkinin matematiksel olarak ifadesine oran veya rasyo denilmektedir (Langemeier, 2004; Ceylan ve Korkmaz 2008). Bu bakımdan oran analizi, finansal tablolarda yer alan finansal kalemlerin kullanılmasıyla şirketler veya sektörler hakkında daha detaylı bilgi edinilmesine imkân tanımaktadır. Çalışmanın amaçları doğrultusunda analizde konaklama alt sektörü, yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri alt sektörü, seyahat acentesi ve tur operatörlüğü faaliyetleri alt sektörü, spor faaliyetleri, eğlence ve dinlence faaliyetleri alt sektörlerinin her biri ve her yıl için 25 adet oran hesaplanmıştır. Çalışmada dört alt sektör ve 2012, 2013 ve 2014 yılı için toplamda 300 gözlem gerçekleştirilmiştir. Analizde kullanılan oran grupları, bu oranların hesaplanma yöntemleri ve ne ifade ettikleri tablolar yardımıyla açıklanmıştır. Tablo 1 de likidite oranları hesaplanma biçimi ve kullanım amacı yer almaktadır.

Tablo 1: Likidite Oranları

Likidite Oranları	Hesaplanış Şekli	Kullanılış Amacı
Cari Oran	Dönen Varlıklar/ Kısa Vadeli Borçlar	İşletmenin Kısa Süreli Borçlarını Ödeme Gücünü Ölçmek
Asit-Test Oranı	(Dönen Varlıklar-Stoklar) /Kısa Vadeli Borçlar	İşletmenin satışlarının durması durumunda Kısa Süreli Borçlarını Ödeme Gücünü Ölçmek
Nakit Oran	Hazır Değerler + Serbest Menkul Değerler/ Kısa Vadeli Borçlar	İşletmenin Satışlarının Durması ve Alacaklarını Tahsil Edememesi Durumunda Kısa Vadeli Borçlarını Ödeme Gücünü Ölçmek

Kaynak: (Andrew ve Schmidgall; 1993, Brealı ve diğ.; 1995, White, Sondhive Fried; 1997, Jagels ve Coltman; 2004, Önal, Karadeniz ve Koşan , 2006, Ceylan ve Korkmaz; 2008).

Tablo 2’de varlık kullanım (Faaliyet) oranları, hesaplanma biçimleri ve kullanım amaçları verilmektedir.

Tablo 2: Varlık Kullanım Oranları

Varlık Kullanım Oranları	Hesaplanış Şekli	Kullanılış Amacı
Stok Devir Hızı	Satışların Maliyeti /Ortalama Stok	İşletmenin stoklarının yılda kaç defa paraya dönüştüğünü ölçmek.
Stok Devir Süresi	360 / Stok Devir Hızı	İşletmenin stoklarını yılda kaç günde devrettiğini ölçmek.
Alacak Devir Hızı	Kredili Satış Tutarı /Ortalama Ticari Alacaklar	İşletmenin alacaklarının yılda kaç defa tahsil ettiğini ölçmek.
Alacak Devir Süresi	360/Alacak Devir Hızı	İşletmenin alacaklarını ne kadar sürede tahsil ettiğini ölçmek.
Varlık Devir Hızı	Net Satışlar/Ortalama Varlık Toplamı	İşletmenin varlık kullanımının etkinliğini ölçmek.
Ticari borç devir hızı	Satılan Malın Maliyeti /Ticari Borç	İşletmenin ticari borçlarını yılda kaç defa ödediğini ölçmek.
Ticari borç devir süresi	360/Ticari Borç Devir Hızı	İşletmenin ticari borçlarını kaç günde bir ödediğini ölçmek.
Nakit dönüşüm süresi	Alacak Devir Süresi + Stok Devir Süresi - Ticari Borç Devir Süresi	İşletmenin varlıklarını ne kadar sürede nakde

Kaynak: (Andrew ve Schmidgall; 1993, Brealı ve diğ.; 1995, White, Sondhive Fried; 1997, Jagels ve Coltman; 2004, Önal, Karadeniz ve Koşan , 2006, Ceylan ve Korkmaz; 2008).

Tablo 3'te finansal yapı oranları, hesaplama şekilleri ve kullanım amaçları yer almaktadır.

Tablo 3: Finansal Yapı Oranları

Finansal Yapı Oranları	Hesaplama Şekli	Kullanım Amacı
Kaldıraç Oranı	Yabancı Kaynak / Varlık Toplamı	İşletmenin varlıklarının ne kadarını yabancı kaynaklarla finanse edildiğini ölçmek.
Öz Kaynakların Toplam Kaynaklara Oranı	Öz kaynak / Toplam kaynak	İşletmenin varlıklarının ne kadarının öz sermaye ile finanse ettiğini ölçmek.
Toplam Yabancı Kaynakların Öz Kaynaklara Oranı	Toplam Yabancı Kaynak / Öz kaynak	İşletmenin borçları ile öz kaynak arasındaki ilişkiyi ölçerek firmanın finansal riskini belirlemek.
Kısa Vadeli Yabancı Kaynakların Kaynak Toplamına Oranı	KVYK / Toplam Kaynak	İşletmenin kaynak toplamı içerisinde kısa vadeli borçlarının ağırlığını ölçmek.
Uzun Vadeli Yabancı Kaynakların Kaynak Toplamına Oranı	UVYK / Toplam Kaynak	İşletmenin aktiflerinin ne kadarlık kısmının uzun vadeli borçlarla finanse edildiğini ölçmek.
Toplam Banka Kredileri / Toplam Yabancı Kaynak	Toplam Banka Kredileri / Toplam Yabancı Kaynaklar	Toplam yabancı kaynaklar içerisinde banka kredilerinin oranını göstermektedir.
Ticari Borçların Toplam Kaynaklara Oranı	Ticari Borç / Toplam Kaynak	Toplam kaynaklar içerisinde ticari borçların oranını göstermektedir.

Kaynak: (Andrew ve Schmidgall; 1993, Breal ve diğ.; 1995, White, Sondhive Fried; 1997, Jagels ve Coltman; 2004, Önal, Karadeniz ve Koşan, 2006, Ceylan ve Korkmaz; 2008).